SÄRSKILT UTTALANDE

Stockholms läns landsting
LANDSTINGSSTYRELSEN

Vänsterpartiet

2018-04-10

Ärende nr 31
LS 2018-0185

Yttrande över landstingsrevisorernas rapport 5/2017 Förutsättningar för affärsmässighet i upphandlingsprocessen

Landstingsrevisorerna har i sin projektrapport 5/2017 kommit med förslag på hur SLL kan stärka sina förutsättningar för att agera mer affärsmässigt i upphandlingar. Det finns enligt Vänsterpartiets mening en hel del förbättringsarbete att göra gällande upphandlingsprocesser inom SLL. Åren då alliansen har haft makten i SLL har kantats av minst sagt uppseendeväckande upphandlingsprocesser, med allt ifrån det katastrofalt dåliga OPS-avtalet, som nu låst landstinget i åtskilliga år framöver, till strumpupphandlingar; färdtjänstupphandlingar och upphandlingar av kris- och traumavård som alla blivit väldigt kritiserade. Om argumentet bakom att göra en upphandling har varit att andra bättre kan sköta den berörda verksamheten som ska upphandlas kan man med facit i hand säga att SLL ofta saknar kompetens för att göra bra upphandlingar.

Vänsterpartiet delar revisorernas rekommendationer om att upphandlingar måste påbörjas i god tid och att det måste finnas ett systematiskt arbete för uppföljning och utvärdering. Idag genomförs fortfarande många viktiga upphandlingar under tidspress och förtroendevalda får sällan återkoppling och utvärderingar av hur genomförda upphandlingar har fungerat. Detta anser vi är ett demokratiproblem inom SLL, där mycket vital information inte hamnar i de demokratiska forumen utan istället fastnar i tjänstemannabyråkratin. Genomförda upphandlingar har inom många områden försvårat ett tydligt ansvarsutkrävande, där beställaren hävdar att man varit tydlig och utföraren inte alls anser det. Vänsterpartiet ser också med oro på den utveckling där många upphandlingar, ofta på grund av en undermålig process, hamnar i tidskrävande överklaganden, något som tycks öka och som ytterst drabbar patienterna, men även personalen.

Vänsterpartiet menar också att SLL tycks satt i system att upphandlingar inom viktiga hälso- och sjukvårdsområden ska göras enligt lägsta pris-anbud. Vi delar inte uppfattningen att det primära kravet på lågt pris är förenligt med att samtidigt eftersträva god kvalité. Vi har sett hur denna form av upphandlingsprocesser i princip gjort att viktiga vårduppdrag tillfallit större vinstdrivande vårdaktörer som är rena ”upphandlingsproffs” medan andra aktörer av exempelvis ideell karaktär, med långvarig erfarenhet och mycket goda resultat, blivit av med sina uppdrag. Detta i sig menar vi skapar en stark misstro bland medborgare i vårt län gentemot SLL som upphandlare.

Förvaltningen menar i sitt svar att mycket av det som landstingsrevisorerna rekommenderar för att förbättra upphandlingsprocessen redan är påbörjat. Det är såklart positivt att alla steg för att förbättra upphandlingar tas, särskilt i form av ökad sakkompetens hos rätt funktioner. Men vi menar att ökad sakkompetens och rätt utvärderingsprocesser inte kommer räcka.

Alliansens fundamentalistiska syn på att marknadskrafter alltid kan lösa allt, att beställar-utförarmodellen är grunden för hur SLL styrs och att lägsta pris är den viktigaste faktorn i upphandlingar menar vi tyder på att den förda politiken behöver ändras för att skapa upphandlingar där våra gemensamma resurser används på bästa sätt.